

Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije
razvoja Grada Drniša do 2020. godine
- Netehnički sažetak -

Naziv dokumentacije: Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije razvoja Grada Driša do 2020. godine

Nositelj izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, financije i društvene djelatnosti
Trg kralja Tomislava 1
22320 Driš

Predstavnik nositelja izrade: Ivana Sučić, dipl. oec.

Izrađivač studije: Ires ekologija d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša,
Prilaz baruna Filipovića 21
10000 Zagreb

Voditelja izrade studije: Mirko Mesarić, dipl. ing. biol.

Koordinator izrade studije: Igor Ivanek, prof. biol.

Sadržaj

1	Uvod	1
2	Svrha i ciljevi izrade Strategije.....	1
3	Okolišne značajke područja na koja provedba Strategije može utjecati	11
4	Utjecaji Strategije na okoliš	12
4.1	Površinske i podzemne vode.....	13
4.2	Priroda	13
4.3	Korištenje zemljišta.....	15
4.4	Kvaliteta zraka i klimatske značajke	15
4.5	Kulturna baština.....	15
4.6	Gospodarske značajke	16
4.7	Stanovništvo	17
5	Mjere zaštite okoliša	18
6	Varijantna rješenja.....	21
7	Praćenje stanja okoliša.....	22
8	Zaključak	23

1 Uvod

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka (Zakon o zaštiti okoliša NN 80/13, 78/15).

Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08), Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08). Ovim postupkom se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Strategije razvoja Grada Drniša do 2020. godine (u daljnjem tekstu: Strategija).

Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije (u daljnjem tekstu: Studija) je stručna podloga koja se prilaže uz Strategiju te obuhvaća sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku. Studijom se opisuju i procjenjuju utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Strategije te se za procijenjene moguće značajne utjecaje propisuju mjere njihovog ublažavanja. Namjera je osigurati da posljedice po okoliš budu ocijenjene za vrijeme pripreme Strategije, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja.

Izrađivač Studije je tvrtka IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba koja posjeduje Rješenje MZOIP-a o suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i izrade strateških studija.

2 Svrha i ciljevi izrade Strategije

Strategija predstavlja ključni strateški dokument kojim se definira smjer ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na administrativnom području Grada Drniša u razdoblju do 2020. godine te su njime obuhvaćeni procesi koji izravno doprinose razvoju Grada Drniša kroz nekoliko ključnih područja - poticanje razvoja poljoprivrede, poticanje razvoja turizma, razvoj poduzetništva, društveno-kulturni razvoj i razvoj društvene infrastrukture, kao i razvoj komunalne i okolišne infrastrukture. Zbog definiranja ciljeva za razdoblje od 5 godina, Strategija predstavlja srednjoročni strateški dokument.

Svrha Strategije je postići da Grad Drniš postane grad u kojem će građani živjeti u povoljnom gospodarskom, infrastrukturnom i društvenom okruženju. Izrađena je kako bi se odredio smjer razvoja Grada Drniša i drniškog kraja te u svrhu nalaženja najboljeg mogućeg načina kojim se može doprinijeti njegovu rastu i razvoju.

Vizija po kojoj je izrađena Strategija je da Grad Drniš bude mjesto u kojem tradicionalne vrijednosti te očuvana priroda i okoliš omogućuju stanovništvu dostojanstven i ispunjen život, a posjetiteljima pruža nezaboravan doživljaj. Opći cilj Strategije, obzirom na viziju, je povećati zaposlenost, spriječiti iseljavanje mladih te stvoriti poticajno i sigurno okruženje za život na području Grada Drniša. Opći cilj bi se ostvario ispunjavanjem dvaju strateških ciljeva koji su:

1. **Povećati konkurentnost gospodarstva i razviti formalno, neformalno i informalno obrazovanje prilagođeno potrebama tržišta rada**
2. **Povećati kvalitetu i dostupnost svih vrsta javnih usluga te osigurati kvalitetnu temeljnu infrastrukturu uz očuvanje prirodne i kulturne baštine.**

Za svaki definirani strateški cilj određeni su prioriteti koji predstavljaju određene komponente pri ispunjenju ciljeva. Pojednostavljeno, prioriteti su specifični ciljevi na koje se strateški ciljevi dijele, od kojih je svaki jednako važan bez obzira na redoslijed pojavljivanja. Za svaki prioritet određene su mjere preko kojih će se prioriteti ostvariti.

STRATEŠKI CILJ 1.

PRIORITET I.: Razviti atraktivnu turističku ponudu temeljenu na jedinstvenoj povijesnoj, kulturnoj i prirodnoj baštini Driša

Mjera I.1.: Obnoviti i urediti građevine kulturno-povijesne baštine

SADRŽAJ:

- Revitalizacija ostataka tvrđave „Gradina“ u Drišu
- Revitalizacija doma kulture u Siveriću – Muzej rudarstva u Siveriću i višenamjenska dvorana
- Revitalizacija starog kina – Centar za posjetitelje
- Obnova materijalne kulturno-povijesne baštine (srednjovjekovne utvrde, sakralni objekti, spomenici kulture)
- Uređivanje, izgradnja staza i cesta do lokaliteta kulturno-povijesne baštine
- Izrada natječajne dokumentacije za revitalizaciju kulturno-povijesnih objekata

POKAZATELJI:

- Broj obnovljenih građevina kulturno povijesne baštine
- Broj km uređenih pristupnih staza/cesta
- Broj izrađene tehničke dokumentacije

Mjera I.2.: Jačati kvalitetu i sadržajnost postojeće turističke ponude u skladu s turističkim trendovima i selektivnim oblicima turizma (eno-gastro, aktivni, sportski, avanturistički i ciklo turizam)

SADRŽAJ:

- Izgradnja recepcijsko-informativnog punkta „Kružine“ u NP „Krka“
- Biciklističko-poučna staza „Tragom Ivana Meštrovića“ kroz vinogorje Petrova polja
- Obnova i uređenje kongresne dvorane u funkciji turističkih edukativnih radionica u Gradu Drišu
- Pršutarske ceste – Za mirisima i okusima Driškog pršuta
- Međunarodni festival pršuta Driš
- Uređenje zapuštenih rudarskih staza od Siverića preko Promine do Trbounja i Oklaja u smislu stvaranja bolje podloge za uspješniji razvoj športa, rekreacije, turizma te uzgoja ljekovitog bilja
- Stazama proizvodnje kreča – od „klačina“ do moderne tvornice
- Proširenje usluge kapaciteta tematskih parkova „Na krilima kulturne baštine u svijetlu budućnost“
- Eno-gastro manifestacije
- Vinske i ostale tematske turističke staze
- Pješačka staza sa solarnom (led) rasvjetom dužine 600 m – Križni put u Pokrovniku
- Ulaganja u manju turističku infrastrukturu (zip line, viseći most, vidikovci)
- Stalni postav Gradskog muzeja Driš Dislokacija fontane „Vrelo života“ Ivana Meštrovića
- Projekt uređenja Pećine – izvor vode u Pokrovniku
- Provedba Strategije razvoja turizma na rubnim dijelovima NP „Krka“

POKAZATELJI:

- Broj km i vrsta uređenih staza (pješačke, biciklističke)
- Broj km i vrsta otvorenih tematskih turističkih cesta (vinske, mirisne, pršutarske)
- Broj izgrađene, postavljene, uređene manje turističke infrastrukture (vidikovci, zip line, viseći most)

Mjera I.3.: Povećati i unaprijediti smještajne kapacitete

SADRŽAJ:

- Prenamjena bivšeg đlačkog doma u hostel
- Povećanje kategorije smještajnih objekata
- Mini kamp na rubnim krajevima NP „Krka“

POKAZATELJI:

- Broj kreveta u proširenim/novosagrađenim smještajnim kapacitetima
- Broj smještajnih objekata koji su podigli kategoriju

Mjera I.4.: Jačati kompetencije i umreženost dionika u turizmu

SADRŽAJ:

- Osmišljavanje edukacija i treninga
- Centar za razvoj kompetencija u ruralnom turizmu
- Održavanje okruglih, stolova i rasprava
- Organiziranje studijskih putovanja i prezentiranja najbolje prakse iz RH i inozemstva
- Osmišljavanje modela zajedničke suradnje

POKAZATELJI:

- Broj održanih treninga
- Broj educiranih osoba
- Broj studijskih putovanja
- Broj projekata inicijativa povezivanja dionika u turizmu

Mjera I.5.: Povezati, promovirati i brendirati cjelokupnu turističku ponudu driškog kraja

SADRŽAJ:

- Virtualni turistički vodič za cijelo područje Grada
- Odlazak na turističke sajmove
- Postavljanje turističke signalizacije
- Osmišljavanje marketinške strategije i promocije Osmišljavanje vizualnog identiteta
- Osmišljavanje atraktivnih, prepoznatljivih suvenira
- Jačanje kapaciteta TZ Driša

POKAZATELJI:

- Izrađen virtualan turistički vodič
- Broj novih marketinških aktivnosti
- Izrađen vizualni identitet destinacije
- Broj nastupa na sajmovima i drugim promotivnim događanjima
- Broj novih suvenira
- Broj projekata koji objedinjavaju turističku ponudu

PRIORITET II.: Stvoriti uvjete za konkurentniju poljoprivrednu proizvodnju baziranu na znanju i inovacijama

Mjera II.1.: Poticati interesno udruživanje poljoprivrednih proizvođača i unaprijediti distribuciju i prodaju

SADRŽAJ:

- Izgradnja i stavljanje u funkciju otkupnih stanica
- Provođenje aktivnosti direktnog marketinga
- Potpora poljoprivrednicima pri osnivanju klastera, udruga, zadruga i ostalih interesnih udruženja
- Uspostavljanju kratkih opskrbnih lanaca radi izravnijeg povezivanja proizvođača i krajnjeg kupca
- Izgradnja hladnjače u Poslovnoj zoni Driš

POKAZATELJI:

- Izgrađena hladnjača
- Broj izgrađenih otkupnih stanica
- Broj interesnih udruženja

Mjera II.2.: Povećati kompetencije poljoprivrednih proizvođača, pružiti im odgovarajuće usluge te poticati proizvodnju isplativih poljoprivrednih proizvoda (ljekovito bilje)

SADRŽAJ:

- Osmišljavanje edukacija i treninga o razvoju i provedbi projekata, zakonodavnom okviru, novim tehnologijama, korištenju OIE u poljoprivredi, dodanoj vrijednosti u proizvodnom procesu
- Promovirati bavljenje poljoprivredom
- Educirati poljoprivrednike početnike o isplativim kulturama
- Promovirati sadnju ljekovitog i mirodijskog bilja

POKAZATELJI:

- Broj provedenih treninga
- Broj educiranih osoba
- Broj održanih savjetovanja

- Broj prijavljenih projekata za EU fondove, nacionalna sredstva
- Broj sufinanciranih projekata

Mjera II.3.: Stvoriti uvjete za održivu i učinkovitu obradu poljoprivrednih površina

SADRŽAJ:

- Nova izmjera zemljišta
- Sustav navodnjavanja „Torak“ Miljevci
- Pilot projekt okrupnjavanja/komasacije poljoprivrednih parcela u Petrovu polju
- Ulaganje u rješenja za navodnjavanje poljoprivrednih površina
- Projekt ulaganja u infrastrukturu za navodnjavanje i odvodnju u funkciji razvoja i prilagodbe poljoprivrede – Mini akumulacije na rijeci Čikoli u visini korita rijeke
- Sufinanciranje istražnih radova i izrade bušotina za navodnjavanje
- Projekt čišćenja poljoprivrednih područja kontaminiranih minama na području Grada Driša

POKAZATELJI:

- Broj okrupnjenih parcela
- Poljoprivredna površina s mogućnošću navodnjavanja (ha)
- Dostupna površina za poljoprivrednu proizvodnju (ha)

Mjera II.4.: Kontinuirano raditi na brendiranju i promociji Driškog pršuta i ostalih poljoprivrednih proizvoda

SADRŽAJ:

- Završetak certificiranja hrvatskog pršuta
- Podizanje svijesti kod krajnjih potrošača o važnosti certifikacije proizvoda s naglaskom na oznake zaštite hrvatskog pršuta
- Brendiranje ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
- Osmišljavanje vizualnog identiteta proizvedeno u Drišu
- Osmišljavanje Driškog dućana u većim hrvatskim gradovima gdje bi se mogli kupiti tradicionalni prehrambeni proizvodi
- Uspostavljanje sustava kvalitete
- Umrežavanje gradova poznatih po proizvodnji pršuta (Slovenija, Italija, Francuska, Španjolska, Portugal)

POKAZATELJI:

- Certificiran hrvatski pršut
- Broj brendiranih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda
- Osmišljen vizualni identitet „proizvedeno u Drišu“
- Broj lokacija „Driškog dućana“

PRIORITET III.: Stvoriti nužne preduvjete za poticajno poslovno okruženje i konkurentno poduzetništvo i obrtništvo

Mjera III.1.: Jačati ljudske kapacitete i promovirati samozapošljavanje i zajednički tržišni nastup gospodarstvenika

SADRŽAJ:

- Edukacije za zaposlenike potpornih institucije
- Projekt „I ja sam poduzetnik“
- Izgradnja infrastrukture u poslovnoj zoni Driš
- Savjetovanje i educiranje poduzetnika o dostupnim poticajima, otvorenim natjecajima, poticajima za zapošljavanje
- Pružanje pomoći u razvoju i provedbi projekta
- Pomoć prilikom udruživanja u klastere, zadruge
- Promoviranje korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja

POKAZATELJI:

- Broj provedenih edukacija
- Broj educiranih
- Broj interesnih udruživanja
- Broj poduzetnika koji koriste neki oblik mjera aktivne politike zapošljavanja
- Broj fizičkih osoba koje su se uključile u mjere aktivne politike zapošljavanja

Mjera III.2.: Razviti poduzetničku infrastrukturu i aktivno raditi na privlačenju ulagača

SADRŽAJ:

- Izgradnja i opremanje poslovnih zona

- Projekt izgradnje komunalne infrastrukture u Poslovnoj zoni Radonić
- Projekt gradnje 3 trafostanice u Poslovnoj zoni Radonić
- Projekt izgradnje i infrastrukturnog uređenja prehrambene industrijske zone u Brištanima
- Osnivanje odjela za privlačenje ulagača i osposobljavanje zainteresiranih građana za ulaganje
- Pružanje podrške u razradi i provedbi ulagačkih projekata

POKAZATELJI:

- Broj izgrađenih/opremljenih poslovnih zona
- Izgrađena trafostanica u zoni Radonić
- Osnovan odjel za privlačenje ulaganja i podršku ulagačima
- Broj prijavljenih projekata
- Broj odobrenih projekata za sufinanciranje

PRIORITET IV.: Unaprijediti sustav obrazovanja, osposobljavanja i volontiranja na području Driša

Mjera IV.1.: Jačati kvalitetu predškolskog i školskog obrazovanja i stručnost kadra na svim razinama (vrtić, osnovna škola i srednja škola) u gradu

SADRŽAJ:

- Opremanje vrtića, osnovne škole i srednje škole (namještaj, pametne ploče, ICT)
- Od Gradine do grada – Edukativni program za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi u svrhu osvještavanja djece o važnosti poznavanja povijesti i kulturne baštine svojega kraja te podizanja svijesti o potrebi odgovornog odnosa prema baštini
- Edukacija profesora, učitelja, odgajatelja
- Promovirati mobilnost učenika i nastavnika
- Stipendiranje učenika
- Osiguravanje pomoćnika u nastavi
- Razvoj izvannastavnih aktivnosti
- Modernizacija i razvoj novih kurikulumuma usklađenih s potrebama gospodarstva

POKAZATELJI:

- Broj opremljenih učionica u školama, vrtiću
- Broj educiranih nastavnika
- Broj mobilnosti nastavnika/učenika
- Broj stipendiranih učenika
- Broj moderniziranih/novorazvijenih kurikulumuma
- Broj djece s osiguranim asistentom u nastavi
- Broj novih izvannastavnih aktivnosti

Mjera IV.2.: Raditi na povezivanju i osmišljavanju modela suradnje između obrazovanja, gospodarstva, javnog i civilnog sektora

SADRŽAJ:

- Osigurati praksu, posjete poduzećima, OPG-ovima
- „Budućnost je na selu – vratimo ranjive skupine mladih modernoj, inovativnoj i održivoj poljoprivredi u Šibensko - kninskoj županiji“
- Obrazovanje za poduzetništvo – promocija pršuta i drugih autohtonih proizvoda ruralnog područja
- Pratiti i analizirati potrebe gospodarstva za radnom snagom
- Educirati o poduzetništvu kroz predškolsko i školsko obrazovanje
- Projekti između obrazovnih institucija i udruga

POKAZATELJI:

- Broj projekata obrazovnog i civilnog sektora
- Broj učenika na praksi u poduzećima

Mjera IV.3.: Razviti održive programe osposobljavanja odraslih i promovirati volontiranje i cjeloživotno učenje

SADRŽAJ:

- Razviti programe osposobljavanja za osobe s invaliditetom, bivše branitelje
- Volonterski centar Driš
- Promicati volonterske primjere dobre prakse iz drugih EU zemalja
- Osvijestiti stanovništvo o važnostima cjeloživotnog učenja

POKAZATELJI:

- Broj novo razvijenih programa za nezaposlene
- Broj osoba uključenih u volontiranje

STRATEŠKI CILJ 2

PRIORITET V.: Povećati kvalitetu i dostupnost društvenih sadržaja i razviti primjerene socijalno-zdravstvene usluge

Mjera V.1.: Izgraditi i poboljšati društvenu infrastrukturu

SADRŽAJ:

- Starački dom u Drnišu
- Izgradnja, rekonstrukcija škola i školskih igrališta
- Izgradnja Dječjeg vrtića u Drinovcima
- Natkrivanje zelene tržnice u Drnišu
- Izgradnja i obnova sportsko rekreacijske infrastrukture
- Izgradnja nove zgrade Narodne knjižnice Drniš
- Uređenje prostora u prizemlju Doma kulture za kulturno umjetnički amaterizam
- Nabavka razglasa za potrebe raznih nastupa i manifestacija na drniškom području
- Opremanje kompjutorske učionice
- Projekt izgradnje kupališno-rekreacijskog centra Drniš (bazen u Fenčevini)
- Projekt izgradnje kuglane u Drnišu
- Obnova društvenih domova (prostori za mlade, umirovljenike)

POKAZATELJI:

- Izgrađen starački dom
- Natkrivena zelena tržnica
- Broj novoizgrađenih/rekonstruiranih škola
- Broj novoizgrađenih sportsko rekreativnih sadržaja
- Broj izgrađenih/rekonstruiranih/opremljenih dječjih igrališta
- Broj obnovljenih društvenih domova

Mjera V.2.: Razviti nove izvaninstitucionalne socijalne i zdravstvene usluge i stvoriti uvjete za veću društvenu uključenost osoba u nepovoljnom položaju

SADRŽAJ:

- Savjetovalište za sigurno provođenje slobodnog vremena i korištenje modernih medija
- Osnivanje centara za pomoć u kući
- Razviti poludnevne boravke za djecu / starije
- Razviti mobilne medicinske timove

POKAZATELJI:

- Broj novoosmišljenih izvaninstitucionalnih usluga socijalne i zdravstvene skrbi
- Broj osoba korisnika izvaninstitucionalnih usluga

Mjera V.3.: Promovirati zdravlje i zdrav način života u svim dobnim skupinama

SADRŽAJ:

- Promocija svjetskog dana sporta, dana hrane, dana srca, dana šećerne bolesti, dana zdravlja i drugih važnih javnozdravstvenih datuma
- Promocija rekreacije
- Poticanje mladih na bavljenje sportom
- Razvoj športa na području Grada Drniša i mala škola tenisa
- Promocija pravilne prehrane
- Uspostava polivalentnog zdravstvenog savjetovališta
- Organizacija sportskih događanja u gradu

POKAZATELJI:

- Broj organiziranih događanja povezanih sa sportom
- Broj promotivnih kampanja

Mjera V.4.: Jačati kapacitete organizacija civilnog društva i poticati njihovu veću uključenost i angažiranost u razvoju Grada
SADRŽAJ:

- Educirati članove OCD, o mogućim izvorima financiranja za OCD, o zakonodavnom okviru, o pisanju projekata financiranih iz EU fondova
- Osigurati infrastrukturne kapacitete za udruge
- Razviti prihvatljiv model financiranja OCD-ova
- Poticati na osmišljavanje i provedbu projekata socijalne inkluzije, sporta, zdravlja
- Klub mladih „ENTER“
- Bratimljenje gradova i umrežavanje gradova
- Umrežavanje OCD-ova

POKAZATELJI:

- Broj organiziranih edukacija/treninga
- Broj educiranih osoba
- Osigurani prostori za OCD (m2)
- Razvijen model i kriteriji financiranja OCD
- Broj organizacija civilnoga društva koje su prijavile projekte/programme
- Broj usluga koje pružaju organizacije civilnoga društva
- Broj prijavljenih/odobrenih projekata/programa OCD na natječajne iz EU fondova ili nacionalne natječaje
- Broj zajedničkih projekata/inicijativa OCD-ova Broj volonterskih programa

PRIORITET VI.: Sustavno raditi na očuvanju, razvijanju i promoviranju kulturnih sadržaja Grada

Mjera VI.1.: Povećati kvalitetu, raznolikost i dostupnost kulturnih sadržaja

SADRŽAJ:

- Unutarnje uređenje polivalentne dvorane u Domu kulture Driš
- Jačati kapacitete zaposlenika u kulturi
- Promovirati kulturne sadržaje
- Povezati dionike iz područja kulture
- Razviti nove kulturne sadržaje prilagođene mladima
- Organiziranje tematskih izložbi, novih postava u muzeju
- Promicati značaj knjižnice, čitanja i informatičke pismenosti
- Promovirati muzejsku građu
- Uvođenje IKT u promociji kulturnih sadržaja

POKAZATELJI:

- Broj novih zbirki
- Broj novih muzejskih postava
- Broj posjetitelja muzeja
- Broj provedenih edukacija zaposlenika u kulturi
- Broj educiranih osoba
- Broj partnerskih projekata s drugim institucijama

Mjera VI.2.: Očuvati nematerijalnu kulturnu baštinu driškog kraja

SADRŽAJ:

- Održavanje kulturnih manifestacija
- Festival ojkavice- Miljevci
- Tiskanje materijala koji promoviraju tradicionalnu kulturnu baštinu
- Poticati mlade na bavljenje folklorom

POKAZATELJI:

- Broj manifestacija
- Broj posjetitelja
- Broj tiskanih materijala promocije driške tradicije

PRIORITET VII.: Razviti kvalitetnu prometnu, plinsku i informatičku infrastrukturu i osigurati veću energetska učinkovitost Grada
Mjera VII.1.: Unaprijediti cestovnu infrastrukturu i promet u mirovanju
SADRŽAJ:

- Uređenje infrastrukture u naselju Meterizi (Ulica Ključica i Ulica Put Knezova)
- Projekt sanacije i modernizacije nerazvrstane ceste Sedramić- Brnade
- Projekt sanacije i modernizacije nerazvrstane ceste Lišnjak- Velušić
- Projekt sanacije i modernizacije nerazvrstane ceste Siverić- Tepljuh duljine 5 km
- Projekt nerazvrstanih cesta na području Grada Driša
- Prometnica Pazar- priprema kompletne infrastrukture za stambene parcele
- Uvođenje naplate parkiranja
- Izgradnja pješačkih i biciklističkih traka uz prometnice
- Postavljanje prometne signalizacije

POKAZATELJI:

- Broj km obnovljenih/uređenih nerazvrstanih cesta
- Broj km izgrađenih uređenih gradskih/županijskih/državnih prometnica

Mjera VII.2.: Izgraditi zračnu luku Pokrovnik
SADRŽAJ:

- Aerodrom Pokrovnik (air park ili mali sportski aerodrom)
- Projekt hrvatskog zrakoplovnog turizma- FLY CROATIA – mreža letjelišta

POKAZATELJI:

- Izgrađena zračna luka

Mjera VII.3.: Osigurati širokopojasni Internet na području cijelog Grada
SADRŽAJ:

- Okvirna analiza mogućnosti provedbe projekta i izrada nacrtu plana razvoja širokopojasne infrastrukture za Grad Driš
- Uvođenje širokopojasnog interneta za sva kućanstva

POKAZATELJI:

- Broj kućanstava s pristupom internetskim brzinama od 30 Mbit/s

Mjera VII.4.: Plinifikacija Driša
SADRŽAJ:

- Izgradnja plinifikacijske mreže na području Grada Driša duljine 8000 m
- Okvirna analiza mogućnosti provedbe projekta i izrada nacrtu plana razvoja širokopojasne infrastrukture za Grad Driš

POKAZATELJI:

- Broj km izgrađene plinske mreže
- Broj kućanstava s pristupom prirodnom plinu
- Broj poduzetnika s pristupom prirodnom plinu

Mjera VII.5.: Promovirati korištenje OIE i povećati energetska učinkovitost u svim sektorima
SADRŽAJ:

- Pokretanje JPP obnova svinjogojske farme s kogeneracijskim/trigeneracijskim postrojenjem ili (ispomoć privatnom ulagaču)
- Pokretanje JPP solarna termoelektrana ili FN elektrana
- Izrada elaborata o energetska pregledu javne rasvjete
- Poticanje energetske učinkovitosti obiteljskih kuća
- Poticanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada
- Projekt energetske obnove javnih objekata na području grada
- Projekt energetske obnove poslovnih objekata na području grada
- Projekt termo-solarne energane
- Sunčana elektrana u poljoprivrednoj proizvodnji

POKAZATELJI:

- Troškovi energije javnih objekata
- Broj kućanstava koja su koristila poticaje namijenjene energetska učinkovitosti

- Broj javnih objekata kojima je povećana energetska učinkovitost
- Broj gospodarskih objekata kojima je povećana energetska učinkovitost
- Broj stambenih zgrada kojima je povećana energetska učinkovitost
- Izrađen elaborat o energetskom pregledu javne rasvjete

PRIORITET VIII.: Zaštititi i adekvatno vrednovati prirodu i okoliš

Mjera VIII.1.: Zaštititi i obnoviti biološku, krajobraznu i okolišnu raznolikost te unaprijediti upravljanje zaštićenim područjem Grada Drniša

SADRŽAJ:

- Projekt uređivanja zapuštenih suhozida na cijelom području Grada Drniša
- Projekt obnove zapuštenih lokvi te njihova zaštita na cijelom području Grada Drniša
- Projekt čišćenja i uređivanja bunara na cijelom području Grada Drniša
- Projekt čišćenja i uređenja javnih gusterni iz doba Austro-ugarske (Širitovci, Kaočine, Drinovci, Nos Kalik)
- Sadnja drvoreda uz zaobilaznicu u Drnišu
- Botanički vrt u Kadinoj Glavici kod crkve sv. Josipa Radnika
- Projekt vraćanja raka i žaba u Čikolu - suradnja s Hrvatskim centrom za autohtone vrste riba i rakova krških voda - Otočac
- Projekt obnove i hortikulturnog uređenja drniškog parka

POKAZATELJI:

- Broj projekata zaštite/obnove biološke (biljke, životinje, njihovo stanište) raznolikosti
- Broj projekata obnove krajobrazne (geomorfološki oblici, tlo, minerali, vodotoci, stajačice, vegetacija) raznolikosti
- Broj km obnovljenih suhozida
- Broj uređenih/očišćenih bunara
- Broj uređenih javnih cisterni iz Austro-ugarske
- Uređen botanički vrt u Kadinoj Glavici
- Uređen Drniški park

Mjera VIII.2.: Razminirati tlo onečišćeno minama

SADRŽAJ:

- Razminiranje poljoprivrednog zemljišta
- Razminiranje ostalih površina

POKAZATELJI:

- Broj ha razminiranog zemljišta

Mjera VIII.3.: Pobojšati kvalitetu vodoopskrbe i odvodnje

SADRŽAJ:

- Projekt vodoopskrbe naselja Štikovo
- Vodoopskrbni cjevovod Kalun- industrijska zona Drniš (2596 m)
- Rekonstrukcija cjevovoda Čikola - Drniš
- Izgradnja fekalne kanalizacije naselja Badanj
- Kanalizacija dijela grada Drniša i industrijske zone Drniš
- Izrada tehničke dokumentacije za projekte odvodnje i navodnjavanja

POKAZATELJI:

- Postotak stanovništva priključenih na vodoopskrbnu mrežu
- Postotak stanovništva priključenih na kanalizacijski sustav
- Broj km izgrađenog/obnovljenog vodoopskrbnog sustava
- Broj km izgrađenog/obnovljenog kanalizacijskog sustava
- Broj izrađene tehničke dokumentacije
- Smanjenje gubitaka vode u vodoopskrbi u %

Mjera VIII.4.: Povećati kvalitetu gospodarenja otpadom

SADRŽAJ:

- Uređenje lokacija na kojima se nalaze spremnici otpada za više stambene zgrade
- Izgradnja i opremanje mini sortirnice komunalnog otpada kapaciteta do 1000 tona godišnje

- Odlaganje zelenog i bio otpada
- Uređenje lokacija na kojima se nalaze zeleni otoci i njihovo obilježavanje
- Razvoj sustava prikupljanja komunalnog otpada nabavkom podzemnih i polupodzemnih sustava spremnika te njihovog pražnjenja odgovarajućim tipom kamiona smećara podizača
- Razvoj sustava prikupljanja komunalnog otpada „Od vrata do vrata“ nabavkom komunalne opreme spremnika 80l, 120l, 240l s dodatnim identifikacijskim sustavom za praćenje količine pražnjenja posuda
- Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta za područje Grada Driša
- Reciklažno dvorište za građevinski otpad
- Sanacija divljih odlagališta

POKAZATELJI:

- Broj uređenih spremnika otpada za više stambene zgrade
- Uređeno odlagalište zelenog i biootpada
- Izgrađeno reciklažno dvorište za građevinski otpad
- Broj postavljenih i označenih zelenih otoka
- Broj saniranih odlagališta otpada

PRIORITET IX.: Zaštititi ljudske živote i otkloniti ili umanjiti rizike proizašle djelovanjem elementarnih nepogoda

Mjera IX.1.: Jačati kapacitete civilne zaštite i uspostaviti učinkovit sustav zaštite od elementarnih nepogoda i ostalih opasnosti

SADRŽAJ:

- Osposobiti sve strukture u Drišu za pravodoban i kvalitetan odgovor na elementarne nepogode
- Projekt sigurnost turista i domicilnog stanovništva
- Mali Točak na Promini – akumulacija vode sa popratnim sadržajima (protupožarna zaštita, napajanje životinja i sl.)
- Projekt izgradnje vatrogasnog doma u Poslovnoj zoni Driš
- Središnji centar za zaštitu ljudi i imovine

POKAZATELJI:

- Izgrađen vatrogasni dom
- Oformljen centar za zaštitu ljudi i imovine
- Akumulacija vode Mali Točak

3 Okolišne značajke područja na koja provedba Strategije može utjecati

Strategija definira prioritete razvoja Grada Drniša koji trebaju kroz svoje mjere integrirati načela održivog razvoja, kako bi provedba Strategije bila prihvatljiva za sve komponente okoliša. Početnom procjenom mjera Strategije procijenjeni su potencijalni utjecaji na komponente okoliša te su u ovom poglavlju izdvojene one komponente na koje se očekuju utjecaji uslijed provedbe Strategije.

Tablica 3.1 Potencijalni očekivani utjecaji na komponente okoliša

Komponenta okoliša	Analiza provedbe Strategije na pojedinu komponentu okoliša
Površinske i podzemne vode	Mjere koje se odnose na izgradnju mini kampa i intenziviranje poljoprivrede mogu negativno utjecati na vode. Međutim, poboljšanje komunalne infrastrukture (otpadne vode) doprinjet će smanjenju opterećenja na površinske i podzemne vode, uslijed postojećih ispusta otpadnih voda u prirodne recipijente. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda.
Priroda	Pojedine mjere koje se odnose na izgradnju mini kampa, intenziviranje poljoprivrede i izgradnju zračne luke mogu izazvati potencijalno negativne utjecaje, dok je mjera kojom se definira uređenje suhozida, obnova lokvi i zelenih površina te reintrodukcija vrsta dvojakog karaktera, tj. ovisno o načinu realizacije mjere, utjecaj na prirodu može biti pozitivan ili negativan. Provedbom mjere koja se odnosi na sanaciju divljih odlagališta očekuje se pozitivno djelovanje na ovu sastavnicu okoliša.
Korištenje zemljišta	Provedba Strategije može potencijalno djelovati na korištenje zemljišta uslijed poticanja razvoja sektorskih djelatnosti koje koriste zemljište kao resurs, razminiranja tla te sanacije divljih odlagališta.
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	Provedbom Strategije očekuju se pozitivni i negativni utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke. Predviđeno korištenje energije iz obnovljivih izvora doprinjet će poboljšanju klimatskih značajki dok će obnova svinjogojske farme dovesti do mogućih negativni utjecaja na kvalitetu zraka drniškog područja.
Kulturna baština	Provedbom Strategije očekuju se pozitivni utjecaji na kulturnu baštinu Grada Drniša. Ulaganja u obnovu kulturnih dobara, uređenje pristupnih puteva do određenih lokacija kulturnog karaktera te podizanje svijesti stanovništva o važnosti kulturne baštine doprinose očuvanju kulturne baštine ovog područja. Mjera koja se odnosi na uređenje Pećine u Pokrovniku je dvojakog karaktera, tj. može i pozitivno i negativno utjecati na kulturnu baštinu, što ovisi o načinu provedbe ove mjere.
Gospodarske značajke	Uslijed provedbe Strategije očekuju se pozitivni učinci na gospodarstvo, prvenstveno uslijed ulaganja u turizam. Također, poboljšavanje i opremanje gospodarskih, tj. poslovnih zona doprinjet će boljem razvoju gospodarskog sektora Grada Drniša.
Stanovništvo	Provedbom Strategije očekuju se pozitivni utjecaji na stanovništvo prvenstveno uslijed unaprjeđenja komunalne infrastrukture, organiziranih edukacija u raznim sektorima, izgradnje i poboljšanja društvene infrastrukture.

4 Utjecaji Strategije na okoliš

Prilikom procjene utjecaja polazi se od činjenice da će se prilikom realizacije mjera Strategije poštivati sve zakonske odredbe, stoga se Studija oslanja na predmetne zakone i u svojoj procjeni ne analizira utjecaje koji podliježu zakonskim obavezama.

Uz analizu svih mjera daje se ocjena njihove opravdanosti u odnosu na ekološke zahtjeve komponenti okoliša i prirode te se procjenjuju mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš.

Kriteriji za procjenu utjecaja

Prilikom procjene utjecaja mjera predloženih Strategijom, koriste se tri kategorije utjecaja:

Pozitivan utjecaj (+): Utjecaj je pozitivan ako predložena mjera poboljšava postojeće stanje komponenti okoliša u odnosu na sadašnje stanje ili trend. Do poboljšanja može doći uslijed rješavanja nekog od postojećih okolišnih problema ili uslijed pozitivne promjene postojećeg negativnog trenda.

Negativan utjecaj (-): Utjecaj se ocjenjuje kao negativan ako se procijeni da se provedbom mjera značajno negativan utjecaj ne može isključiti. Za ovu kategoriju utjecaja definiraju se mjere zaštite okoliša koje mogu isključiti/umanjiti mogućnost značajno negativnog utjecaja.

Neutralan utjecaj (/): Utjecaj je neutralan ukoliko mjere na strateškom nivou ne generiraju pozitivne ili negativne utjecaje na komponente okoliša. Za ovu kategoriju utjecaja također se mogu definirati mjere poboljšanja.

Komponente okoliša	Mjera koja ima utjecaj različit od neutralnog na komponentu okoliša	Tip utjecaja
Površinske i podzemne vode	I.3., II.3., VII.5.	Negativan
	VIII.3., VIII.4.	Pozitivan
Priroda	I.3., II.3., VII.2., VIII.1.	Negativan
	VIII.1., VIII.4.	Pozitivan
Korištenje zemljišta	II.1., II.2., II.3., VII.5., VIII.2., VIII.4.	Pozitivan
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	VII.5.	Negativan
	VII.5	Pozitivan
Kulturna baština	I.2.	Negativan
	I.1., I.2., I.3., IV.1., VI.1., VI.2.	Pozitivan
Gospodarske značajke	I.1., I.2., I.3., I.4., I.5., II.1., II.4., III.1., III.2., VI.1., VI.2.	Pozitivan
Stanovništvo	III.1., III.2., IV.1., IV.3., V.1., V.2., V.3., V.4., VII.1., VII.3., VII.4., VIII.2., VIII.3., VIII.4., IX.1.	Pozitivan

Mjere koje nemaju evidentiran utjecaj na okoliš (neutralan utjecaj), sukladno prethodno opisanoj metodologiji, nisu dalje obrađivane.

4.1 Površinske i podzemne vode

Realizacijom projekta izgradnje mini kampa na rubnim krajevima NP „Krka“ koji je predviđen Mjerom I.3. mogući su **negativni** utjecaji onečišćenja voda koji bi nastali kao posljedica ispuštanja otpadnih voda u recipijent, čime bi se narušilo stanje površinskih i podzemnih voda na području Grada Driša.

Mjera II.3 može izazvati **negativne** utjecaje na površinske i podzemne vode. Izgradnja akumulacija može dovesti do povećanja vodostaja uzvodno te do smanjenja vodostaja nizvodno. Povećanje vodostaja može uzrokovati povećanu infiltraciju vode u vodonosnik, dok smanjenje može uzrokovati dreniranje vodonosnika.

Sukladno tome, gradnja akumulacija može utjecati na razinu podzemne vode, a time i na izdašnost izvora koji su hidrogeološki povezani s podzemnim vodama na koje utječe izgradnja akumulacije.

Izgradnjom sustava navodnjavanja „Torak“ Miljevci očekuje se povećanje količina crpljenja vode zbog čega će doći do lokalnog smanjivanja razina podzemne vode u vodonosniku što posljedično može utjecati na izdašnost izvorišta.

Izuzetno prethodno navedenih utjecaja, provođenjem Mjere II.3. dovelo bi do intenziviranja poljoprivrede. Povećanjem poljoprivredne proizvodnje povećat će se i količina umjetnih gnojiva i pesticida na poljoprivrednim površinama, a koji mogu, ili infiltracijom u podzemlje dospjeti u podzemne vode, ili ispiranjem s poljoprivrednih površina prilikom oborina završiti u okolnim površinskim vodama. Povećanje koncentracije ovih tvari u vodnim tijelima **negativno** utječe na kakvoću vode dok intenzitet utjecaja ovisi o tipu i količini gnojiva i pesticida koji će koristiti u poljoprivrednoj proizvodnji. S obzirom da se na području Grada Driša nalaze II., III. i IV. zona sanitarne zaštite uspostavljene u svrhu zaštite izvorišta Jaruga i Torak, IV. zona sanitarne zaštite izvorišta Čikola i IV zona sanitarne zaštite izvorišta Miljacka, povećanje poljoprivredne proizvodnje može neposredno utjecati i na kakvoću vode za ljudsku potrošnju.

Obnova svinjogojske farme predviđena Mjerom VII.5. može predstavljati (velika koncentracija stoke na jednom mjestu, velike količine tekućeg gnoja) značajan točkasti izvori onečišćenja. Neadekvatnim spremanjem i postupanjem sa gnojem i gnojovkom te s otpadnim vodama može doći do značajnih onečišćenja površinskih i podzemnih voda.

Mjera VIII.3. **pozitivno** će djelovati na kakvoću površinskih i podzemnih voda uslijed uređenja sustava odvodnje otpadnih voda, koje predstavljaju pritisak na kakvoću voda uslijed njihovog ispuštanja u prirodne recipijente.

Mjerom VIII.4. predviđena je sanacija divljih odlagališta na području Grada Driša. Nesanirana divlja odlagališta su tip točkastog izvora onečišćenja te mogu imati značajan negativan utjecaj na površinske i podzemne vode. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda.

Kumulativni utjecaji:

Kumulativan utjecaj akumulacija u nizu može biti značajan. Akumulacije u nizu mogu utjecati na povećanje vodnih masa i na povišenje vrhova vodnih valova čime se povećava opasnost od poplava. Povećanje vodnih valova može utjecati i na eroziju korita kao i na eroziju obala. Osim toga, može doći do promjena hidroloških uvjeta koje mogu imati dalekosežne i nepovratne posljedice na vodotoke i podzemne vode.

4.2 Priroda

Realizacijom projekta izgradnje mini kampa na rubnim krajevima NP „Krka“ koji je predviđen Mjerom I.3. mogući su **negativni** utjecaji na prirodu koji bi nastali kao rezultat degradacije i fragmentacije staništa, te povećane koncentracije ljudi na području planiranog kampa što može imati za posljedicu uznemiravanje životinjskih vrsta. Izuzetno navedenih utjecaja povećanjem smještajnih kapaciteta, odnosno dodavanjem sadržaja mini kampa moguć je neposredan utjecaj na krajobrazne karakteristike područja. **Negativan** utjecaj moguć je unošenjem novih antropogenih elemenata. Obzirom da je

izgradnja mini kampa planirana na rubnim krajevima zaštićenog područja NP „Krka“ na strateškoj razini se ne mogu isključiti **negativni** utjecaji planiranog projekta na navedeno zaštićeno područje.

Mjera II.3. podrazumijeva izgradnju sustava za navodnjavanje „Torak“ Miljevci i akumulacije za navodnjavanje na rijeci Čikoli, koja je dio ekološke mreže. Obzirom da se izvorište Torak nalazi unutar NP „Krka“, područja ekološke mreže HR2000918 Šire područje NP „Krka“ te obuhvaća stanišne tipove koji se nalaze na popisu ugroženih i rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja, izvedbom predviđenog sustava navodnjavanja mogući su **negativni** utjecaji na ova područja i staništa, koji bi nastali kao posljedica njihovog narušavanja. Do **negativnih** utjecaja može doći i izvedbom projekta akumulacije za navodnjavanje na Čikoli. Akumulacije uzrokuju poplavljanje staništa koja prirodno nisu bila pod vodom.

Promjene u prirodnim dijelovima rijeka mogu značajno utjecati na karakter staništa i sve povezane ekosustave iznad i ispod pregrade. Izgradnjom pregrade sastav flore i faune može biti modificiran zbog degradacije prirodne riparijske (priobalne drvenaste) vegetacije. S tim povezano prekidi ekološkog kontinuuma imaju značajne utjecaje na prisutne riblje zajednice kao i na one koje koriste te vodotoke za migracije.

Poprečne strukture na vodotocima kao što su preljevi i brane, mogu usporiti snagu vode te smanjiti mogućnosti rijeka da transportiraju čestice. Voda nizvodno od brane nadoknađuje manjak sedimenta pojačanim erodiranjem korita. Postepeno erozija produbljuje korito što može uzrokovati snižavanje vodnog lica i degradaciju nizvodnih aluvijalnih područja.

Ujezerivanjem se utječe na promjenu kemijskog sastava vode, dinamiku sedimentacije i brzinu protoka što mijenja sastav vrsta riječne flore i faune iz riječnog tipa (lotički) u stajaći tip (lentički). Brane kao migracijske barijere utječu na migratorne vrste riba. Mini akumulacija na rijeci Čikoli može dovesti do **negativnog** utjecaja na riječni krajobraz unošenjem antropogenih elemenata i moguće geometrijske regulacije u pojedinim dijelovima korita.

Mjera VII.2., kojom se planira izgradnja zračne luke Pokrovnik, može **negativno** djelovati na prirodu, odnosno na ciljne vrste ptica unutar područja ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato. Utjecaj može biti negativan ukoliko se ustanovi da područje planiranog letjelišta vrste grabljivica koriste kao hranilište ili migracijski koridor. Kako bi se odredio intenzitet utjecaja i njegovu značajnost potrebno je proći postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu te definirati odgovarajuće mjere ublažavanja.

Mjerom VIII.1. **pozitivno** se djeluje na prirodu, odnosno bioraznolikost i kvalitete kulturnih krajobrazova. Mjera podrazumijeva projekte sanacije biološki i krajobrazno značajnih područja Grada Dmiša, međutim ova mjera je dvojakog karaktera, jer može dovesti i do **negativnih** utjecaja na prirodu. Ukoliko se projekti obuhvaćeni ovom mjerom, izuzev projekta čišćenja i uređenja bunara i javnih gustirni, realiziraju na neadekvatan način može doći do narušavanja bioraznolikosti, staništa i krajobraznih značajki Grada Dmiša.

Pozitivan utjecaj na prirodu očekuje se provedbom mjere VIII.4. kojom će se potaknuti uređenje sustava za gospodarenje otpadom. Jedna od pozitivnih promjena uređenja tog sustava su projekti sanacije divljih odlagališta, koja predstavljaju pritisak na divlje vrste i staništa te krajobrazne karakteristike područja.

Kumulativni utjecaji:

Kumulativni utjecaji provedbe Strategije mogući su uslijed realizacije dodatnih akumulacija na rijeci Čikoli. Sveukupan utjecaj akumulacije na vodotok može se procijeniti tek onda kad se njenim pojedinačnim utjecajima pridodaju svi postojeći antropogeni utjecaji na promatranom dijelu vodotoka. U slučaju da postoji interakcija između postojećih utjecaja i planiranog zahvata mogu se pojaviti značajni negativni kumulativni utjecaji. Kumulativni utjecaji proizlaze iz svih utjecaja prisutnih na određenom području. U riječnim okolišima jedan od kumulativnih utjecaja je gubitak ribljih vrsta ili njihove brojnosti, a proizlazi iz pojedinačnih utjecaja kao što su gubitak staništa, stvaranje migracijskih barijera, promjene prirodne morfologije rijeke uzrokovane stabilizacijom toka te erozijom sedimenta i ispiranjem nutrijenata.

4.3 Korištenje zemljišta

Preduvjeti za razvoj i rast poljoprivredne proizvodnje stvaraju se udruživanjem poljoprivrednika što se navodi i u Strategiji razvoja klastera u Republici Hrvatskoj od 2011. do 2020. godine, a Mjerom II.1. predviđena je potpora poljoprivrednicima pri osnivanju klastera, udruga, zadruga i ostalih interesnih udruženja što će u konačnici imati **pozitivan** utjecaj na poljoprivredni razvoj područja.

Prema Planu upravljanja razvojem i marketingom turizma driškog područja iz 2016. godine nerentabilnost poljoprivredne proizvodnje na driškom području je rezultat niza problema koji uključuju slabu organiziranost proizvođača, kao i njihovu needuciranost što se planira promijeniti Mjerom II.2. te će se tako ostvariti **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu, a time i na korištenje zemljišta.

Mjera II.3. i VIII.2. direktno je usmjerena na unapređenje poljoprivrede, a svojim aktivnostima koje uključuju komasaciju poljoprivrednih parcela, projekte navodnjavanja te razminiranje područja **pozitivno** će utjecati na razvoj i rentabilnost poljoprivrede Grada Driša i uopće na kvalitetu tla driškog područja.

Korištenje sunčanih elektrana u poljoprivrednoj proizvodnji koje je predviđeno Mjerom VII.5. imat će **pozitivan** utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju.

Mjerom VIII.4. predviđa se sanacija divljih odlagališta otpada na području Grada Driša. Nesanirana divlja odlagališta otpada mogu onečistiti tlo koje prekrivaju organskim i anorganskim onečišćivačima te na taj način negativno utjecati na njegovu kvalitetu. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na kakvoću tla na lokaciji divljih odlagališta otpada.

4.4 Kvaliteta zraka i klimatske značajke

Realizacijom aktivnosti predviđenih Mjerom VII.5. može se očekivati potencijalno **pozitivan** utjecaj na klimatske značajke, jer će korištenje energije iz obnovljivih izvora rezultirati smanjenim korištenjem konvencionalnih izvora energije čime se smanjuje količina stakleničkih plinova koji danas predstavljaju najveći pritisak na klimu, međutim ne može se isključiti moguće **negativno** djelovanje na kvalitetu zraka, obzirom da Mjera VII.5. predviđa obnovu svinjogojske farme. Farme svinja izvor su emisija dušikovih oksida, amonijaka, metana, sumporovodika, merkaptana i tiofenola. Amonijak, sumporovodik, merkaptani i tiofenoli su neugodnog mirisa i mogu se širiti na velike udaljenosti.

4.5 Kulturna baština

Driški kraj bogat je kulturno-povijesnom baštinom koja je još uvijek u velikoj mjeri neiskorištena zbog nedostupnosti i neuređenosti. Kako bi se to promijenilo potreban su ulaganja u obnovu, očuvanje spomenika kulture, uređenje terena i šetnica. Stoga Mjera I.1. koja uključuje obnavljanje i uređenje građevina kulturno-povijesne baštine će neposredno **pozitivno** utjecati na povijesne građevine, jer će revitalizacijom biti zaštićene od daljnje devastacije.

Pećina u Pokrovniku je zaštićena kao nepokretno kulturno dobro, a projekt njezinog uređenja sadržan u Mjeri I.2. nije obuhvaćen Studijom revitalizacije kulturne baštine Grada Driša pa su prilikom radova uređenja mogući **negativni** utjecaji na kulturnu baštinu koji bi nastali kao posljedica narušavanja baštinskih vrijednosti ovog kulturnog dobra ukoliko se uređenje ne bude adekvatno provelo, međutim adekvatnim uređenjem ovog kulturnog dobra doprinijelo bi se očuvanju kulturnih dobara driškog područja, što bi bio **pozitivan** utjecaj na kulturnu baštinu.

Jedna od sastavnica Mjere I.3. je prenamjena bivšeg Đačkog doma u hostel. Iako će ova mjera neposredno utjecati na kvalitetu turističke ponude Grada Driša, posredno će **pozitivno** utjecati na kulturnu baštinu ovog kraja jer će doći do revitalizacije ovog objekta koji pripada zaštićenom kulturnom dobru.

U cilju ostvarenja Mjere IV.1. Gradski muzej u Drišu planira realizirati edukativni program za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi u svrhu osvještavanja djece o važnosti poznavanja povijesti i kulturne baštine svojega kraja te podizanje svijesti o potrebi odgovornog odnosa prema baštini pod nazivom „Od Gradine do grada“ što će imati posredno **pozitivan** utjecaj na očuvanje kulturne baštine.

Mjerama VI.1. i VI.2. predviđeno je približavanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine javnosti što može samo **pozitivno** djelovati na njezinu konzerviranost i očuvanje od zaborava.

4.6 Gospodarske značajke

Mjera I.1. kojom je predviđena revitalizacija kulturno-povijesne baštine, osim utjecaja na kulturna dobra imat će posredno **pozitivan** utjecaj i na turizam Grada Driša jer će povijesne građevine ostati dostupnije posjetiteljima, a projektom izgradnje turističke infrastrukture u razgledavanju srednjovjekovne utvrde Ključice i kanjona rijeke Čikole koji je predviđen unutar ove mjere neposredno će se **pozitivno** utjecati na turističku ponudu.

Prema Master i marketing planu turizma Šibensko-kninske županije Grad Driš bi se trebao usmjeriti na izletnike, bicikliste, planinare i turiste koji traže doživljaj i tematizirane programe usmjerene odabranim optimalnim tržišnim nišama, što se namjerava postići aktivnostima koje uključuje Mjera I.2. te se s ostvarenjem cilja ove mjere očekuje **pozitivan** utjecaj na turizam.

Prema podacima TOMAS istraživanja „Ljeto 2014“ koje provodi Institut za turizam, Europljanima su za ponovni posjet destinaciji najvažnije prirodne ljepote, kvaliteta smještaja, kulturne i povijesne atrakcije te cijene. U sklopu Mjere I.3. Grad Driš zajedno s partnerima planira prenamjenu u hostel bivšeg Đačkog doma u Drišu, a u privatnoj inicijativi planirana je izgradnja mini-kampa na rubnim krajevima NP „Krka“ što će unaprijediti turističku ponudu Grada Driša, a time **pozitivno** utjecati na turizam područja.

Mjerom I.4. planirano je otvaranje Centra za razvoj kompetencija u ruralnom turizmu što bi u konačnici imalo **pozitivan** utjecaj na poslovanje subjekata koji obavljaju turističke usluge, a time i na turizam Grada Driša.

Cilj Mjere I.5. je povećati prepoznatljivost i vidljivost turističkih sadržaja driškog područja na domaćem i međunarodnom tržištu što se namjerava ostvariti kroz niz aktivnosti. Ova mjera je direktno usmjerena ka razvoju turizma pa će na njega imati **pozitivan** utjecaj.

Planom upravljanja razvojem i marketingom turizma driškog područja iz 2016. godine navedeno je da je nerentabilnost poljoprivredne proizvodnje na driškom području rezultat niza problema od kojih je jedan nepostojanje prerađivačkih i otkupnih kapaciteta što se namjerava dijelom riješiti kroz ostvarenje cilja Mjere II.1. te će se tako u konačnici **pozitivno** utjecati i na razvoj gospodarstva Grada Driša.

Prema Planu upravljanja razvojem i marketingom turizma driškog područja pršut, kozji i ovčji sir, janjetina i vina Merlot i Debit (osim njih autohtone sorte su i Maraština, Plavina i Lasina) su autohtona hrana i piće driškog kraja, jasno prepoznatljiva diljem Hrvatske, ali i nedovoljno pozicionirana na domaćem i stranom tržištu s obzirom na njihov potencijal pa je vrijednost pršuta i drugih driških delicija kao izvornih turističkih proizvoda gotovo u potpunosti neiskorištena. Iz tog razloga je potrebno ukupnu gastronomsku ponudu standardizirati i temeljito organizirati njen razvoj kroz proizvodnju i ponudu, posebno koristeći eko i etno obilježja. Mjera II.4. svojim aktivnostima će upravo utjecati na rješavanje navedenog problema pa će tako **pozitivno** utjecati na turizam driškog kraja.

Obzirom da je zbog administrativnih barijera i nedovoljno razvijenih poslovnih usluga otežano privlačenje novih ulagača u gospodarskom sektoru Grad Driš u sklopu Mjere III.1. i III.2. planira educirati poduzetnike, osnovati odjel za privlačenje ulagača i osposobljavanje zainteresiranih građana za ulaganje te izgraditi infrastrukturu u poslovnim zonama što će **pozitivno** utjecati na poduzetničku atmosferu Grada Driša, a time i na poduzetništvo u globalu.

Promoviranjem kulturnih sadržaja i kulturnih manifestacija Mjere VI.1. i VI.2. prvenstveno će pozitivno utjecati na kulturu drniškog područja, ali će posredno **pozitivno** utjecati i na turizam ovog područja unapređenjem kvalitete turističke ponude.

4.7 Stanovništvo

Mjere koje su definirane Strategijom imaju **pozitivan** socijalni utjecaj na prosperitet domaćeg stanovništva i kvalitetu življenja (mogućnost zaposlenja, širenja poslovanja, ostanka mladih obitelji, doseljavanja novog stanovništva radi posla, poboljšanje obrazovne slike).

Jačanje zapošljivosti stanovnika, koje se potiče između ostalih i Mjerama III.1 i III.2., doprinosi ostanku stanovništva na prostoru Grada Drniša. Kako je prema dostupnim podacima u Gradu Drnišu vidljiv višegodišnji pad broja stanovnika, Strategija predstavlja **pozitivan** pomak u rješavanju tog tekućeg problema.

Prema popisu iz 2011. godine, udio nepismenog stanovništva u Gradu Drnišu iznosio je 3 %, što je izrazito nepovoljan podatak za ovo područje. Mjere IV.1. i IV.3. mogu doprinijeti poboljšanju obrazovne strukture stanovništva, čime se **pozitivno** djeluje na ovu sastavnicu okoliša..

Podizanje razine socijalne i zdravstvene skrbi, koje se potiče Mjerama V.1., V.2., V.3., V.4., VII.1., VII.3. i VII.4. **pozitivno** će se odraziti na stanovništvo, odnosno doprinijet će kvaliteti življenja te zdravlju stanovništva na području Drniša.

Razminiranjem tla onečišćenog minama, što je predviđeno Mjerom VIII.2., podići će se razina sigurnosti življenja što će **pozitivno** utjecati na kvalitetu življenja i zdravlje stanovništva Grada Drniša.

Zaštita od prirodnih nepogoda, adekvatno i okolišno prihvatljivo odlaganje otpada te uređen sustav odvodnje otpadnih voda, koje je planirano Mjerama VIII.3., VIII.4. te IX.1. **pozitivno** djeluju na stanovništvo. Realizacija navedenih mjera doprinijela bi poboljšanju zdravlja stanovništva uslijed smanjenja pritiska onečišćivača na okoliš te unaprjeđenja sustava civilne zaštite.

5 Mjere zaštite okoliša

Nakon analize utvrđeno je da 96 % mjera Strategije ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš. U ovom poglavlju definirane su mjere zaštite okoliša za one mjere Strategije za koje je na strateškoj razini utvrđeno da mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš.

Mjera Strategije	Utjecaj	Sastavnica okoliša na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
Mjera I.2. Jačati kvalitetu i sadržajnost postojeće turističke ponude u skladu s turističkim trendovima i selektivnim oblicima turizma (eno-gastro, aktivni, sportski, avanturistički i ciklo turizam)	Realizacijom projekta uređenja Pećine u Pokrovniku mogući su negativni utjecaji na kulturnu baštinu koji bi nastali kao posljedica narušavanja baštinskih vrijednosti ovog kulturnog dobra ukoliko se uređenje ne bude adekvatno provelo.	Kulturna baština	Prije provedbe projekta uređenja Pećine u Pokrovniku potrebno je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.
Mjera I.3. Povećati i unaprijediti smještajne kapacitete	Realizacijom projekta izgradnje mini kampa na rubnim krajevima NP „Krka“ mogući su negativni utjecaji onečišćenja voda koji bi nastali kao posljedica ispuštanja otpadnih voda u recipijent, čime bi se narušilo stanje površinskih i podzemnih voda na području Grada Driša.	Površinske i podzemne vode	Tijekom realizacije projekta izgradnje mini kampa potrebno je osigurati adekvatno zbrinjavanje otpadnih voda.
	Izgradnjom mini kampa na rubnim područjima NP „Krka“ mogući su negativni utjecaji na staništa, životinjske vrste, krajobrazne karakteristike područja pa tako i na zaštićeno područje NP „Krka“.	Priroda	Prilikom pripreme projekta izgradnje planiranog mini kampa izbjeći narušavanje ugroženih i rijetkih staništa, izbjeći prekomjerno uznemiravanje zaštićenih životinjskih vrsta koje bi rezultiralo narušavanjem stabilnosti populacija na području Grada Driša te izgradnju mini kampa planirati na način da se ne ugroze temeljna obilježja zbog kojih je područje NP „Krka“ proglašeno zaštićenim. Obzirom na moguće negativne utjecaje na krajobrazne karakteristike područja, prilikom izgradnje mini kampa u najvećoj mogućoj mjeri sačuvati postojeću vegetaciju, posebno autohtone vrste drveća i grmlja.
Mjera II.3. Stvoriti uvjete za održivu i učinkovitu obradu poljoprivrednih površina	<p>Gradnja akumulacija i sustava navodnjavanja može utjecati na razinu podzemne vode, a time i na izdašnost izvora.</p> <p>Uslijed jačanja poljoprivredne proizvodnje mogu se očekivati negativni utjecaji na kvalitetu površinskih i podzemnih voda zbog povećane količine umjetnih gnojiva i pesticida koje će se koristiti na obrađivanim površinama.</p>	Površinske i podzemne vode	<p>Prilikom projektiranja akumulacije napraviti numerički i analitički model toka površinske i podzemne vode na temelju kojeg je potrebno odrediti veličinu akumulacije/brane koja neće značajno narušiti postojeće stanje površinskih i podzemnih vodnih tijela.</p> <p>Sustav navodnjavanja „Torak“ Miljevci izvoditi na način da se ne naruši količina vode za ljudsku potrošnju na izvorištu Torak te uz poštivanje Pravilnika o unutarnjem redu u Nacionalnom parku</p>

Mjera Strategije	Utjecaj	Sastavnica okoliša na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
			<p>"Krka" (NN 119/11) i Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13).</p> <p>Provoditi monitoring stanja površinskih i podzemnih vodnih tijela. Ukoliko se prilikom provođenja monitoringa pokaže da je uslijed intenzifikacije poljoprivredne proizvodnje došlo do povišenja koncentracija hranjivih tvari i pesticida u vodnim tijelima te u vodi za ljudsku potrošnju, potrebno je provesti korake kojima će se kakvoća voda dovesti u prvotno stanje.</p>
	<p>Izgradnjom sustava za navodnjavanje „Torak“ Miljevci mogući su negativni utjecaji na područje NP „Krka“, područje ekološke mreže HR2000918 Šire područje NP „Krka“ te rijetke i ugrožene stanišne tipove.</p> <p>Gradnja akumulacije za navodnjavanje na rijeci Čikoli dovela bi do promjene stanišnih uvjeta i krajobraznih karakteristika te bi došlo do utjecaja na divlje vrste koje koriste staništa pod utjecajem. Također, moguć je kumulativni utjecaj akumulacija na rijeci Čikoli, ukoliko se realiziraju zahvati iz Prostornog plana.</p>	<p>Priroda</p>	<p>Projekt sustava za navodnjavanje „Torak“ Miljevci planirati na način da se značajno ne naruše ciljevi očuvanja područja ekološke mreže HR2000918 Šire područje NP „Krka“, rijetki i ugroženi stanišni tipovi te temeljna obilježja zbog kojih je područje NP „Krka“ proglašeno zaštićenim.</p> <p>Projekt mini akumulacije na rijeci Čikoli planirati na način da se značajno ne naruše rijetka i ugrožena te staništa bitna za očuvanje ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR 2000919 Čikola uz omogućavanje longitudinalne migracije vodenih životinjskih vrsta te uz osiguranje ekološki prihvatljivog protoka nizvodno od akumulacije. Planiranu akumulaciju potrebno je izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri sačuvaju postojeće krajobrazne karakteristike bez narušavanja krajobraznih vrijednosti prostora.</p> <p>Prije realizacije zahvata analizirati kumulativni utjecaj svih vodnih građevina na Čikoli.</p>
<p>Mjera VII.2. Izgraditi zračnu luku Pokrovnik</p>	<p>Izgradnjom zračne luke Pokrovnik moguć je negativan utjecaj na ptice unutar područja ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato.</p>	<p>Priroda</p>	<p>Zbog mogućih utjecaja na gnijezdeće populacije ptica potrebno utvrditi da li i na koji način ptice koriste područje planiranog zahvata (ornitološki monitoring) i shodno tome planirati izgradnju zračne luke Pokrovnik.</p>
<p>Mjera VII.5. Promovirati korištenje OIE i povećati energetske učinkovitost u svim sektorima</p>	<p>Obnovom svinjogojske farme moguće je generiranje negativnih utjecaja na površinske i podzemne vode.</p>	<p>Površinske i podzemne vode</p>	<p>Prilikom obnove svinjogojske farme potrebno je osigurati adekvatno zbrinjavanje gnojovki i otpadnih voda.</p>
	<p>Obnovom svinjogojske farme moguće je generiranje negativnih utjecaja na kvalitetu zraka dmiškog područja.</p>	<p>Kvaliteta zraka i klimatske značajke</p>	<p>Tijekom obnove svinjogojske farme primijeniti tehnička rješenja koja uključuju mjere zaštite zraka.</p>

Mjera Strategije	Utjecaj	Sastavnica okoliša na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
Mjera VIII.1. Zaštititi i obnoviti biološku, krajobraznu i okolišnu raznolikost te unaprijediti upravljanje zaštićenim područjem Grada Driša	Ukoliko se projekti obuhvaćeni ovom mjerom, izuzev projekata čišćenja i uređenja bunara i javnih gustirni, realiziraju na neadekvatan način može doći do narušavanja bioraznolikosti, staništa i krajobraznih značajki Grada Driša.	Priroda	<p>Prije provedbe projekata uređivanja zapuštenih suhozida, obnove zapuštenih lokvi, botaničkog vrta i projekta vraćanja raka i žaba u Čikolu potrebno je konzultirati se s HAOP-om.</p> <p>Prilikom realizacije projekta sadnje drvoreda uz zaobilaznicu u Drišu i projekta obnove i hortikulturalnog uređenja driškog parka u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore i Sjeverno-dalmatinske zaravni.</p>

Osim definiranih utjecaja i shodno tome propisanih mjera zaštite, Studija je kroz analizu postojećih okolišnih problema u Gradu Drišu evidentirala mogućnost za dopunjavanje jednog prioriteta Strategije. Naime, na listi područja predviđenih za zaštitu u kategoriji značajni krajobraz, na području Grada Driša, nalazi se planina Promina. S obzirom da nije izrađena stručna podloga za to područje još uvijek nije pokrenut postupak zaštite. Osim prethodno navedenog, na području Grada Driša uočen je problem nesaniranih eksploatacijskih polja zaostalih nakon prestanka rudarenja koja osim narušenog krajobraza i daljnje devastacije tla predstavljaju potencijalnu opasnost za stanovništvo driškog područja.

Iz navedenog razloga Studija predlaže dopunu Prioriteta VIII: Zaštititi i adekvatno vrednovati prirodu i okoliš, Mjere VIII.1: Zaštititi i obnoviti biološku, krajobraznu i okolišnu raznolikost te unaprijediti upravljanje zaštićenim područjem Grada Driša.

Prioritet Strategije	Mjera	Dopuna sadržaja mjere
VIII. Zaštititi i adekvatno vrednovati prirodu i okoliš	VIII.1. Zaštititi i obnoviti biološku, krajobraznu i okolišnu raznolikost te unaprijediti upravljanje zaštićenim područjem Grada Driša	<p>Izraditi stručnu podlogu za područje planine Promina koje se planira zaštititi. Konzultirati HAOP za realizaciju navedene aktivnosti.</p> <p>Sanacija eksploatacijskih polja koja su izvan funkcije.</p>

Obzirom na Studijom predloženu aktivnost sanacije eksploatacijskih polja, prije provedbe aktivnosti potrebno je provesti istraživanje faune šišmiša na lokacijama eksploatacijskih polja koja se planiraju sanirati kako bi se izbjegli potencijalno negativni utjecaji na ovu skupinu sisavaca za koje je poznato da često stvaraju kolonije u prostorima podzemnih kopova.

Preporuka Studije je također da je prije bilo kakvih zahvata u blizini ili na lokacijama/objektima kulturne baštine potrebno konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku koji je nadležan za područje Županije, a prilikom projektiranja mini akumulacije na rijeci Čikoli konzultirati se s HAOP-om kako bi se izbjegla umanjena efikasnost projekta vraćanja raka i žaba u Čikolu, tj. kako bi se postupak reintrodukcije mogao izvesti na što adekvatniji način.

Osim prethodno navedenih preporuka, Studijom se predlažu konzultacije s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike i Nacionalnim parkom „Krka“ prilikom planiranja projekta sustava navodnjavanja „Torak“ Miljevci.

6 Varijantna rješenja

Studija ne obrađuje varijantna rješenja, budući da Strategija, kao polazni dokument koji je predmet analize, ne predviđa druge pogodne mogućnosti za realizaciju pojedinih mjera.

7 Praćenje stanja okoliša

Uzimajući u obzir da su ovom strateškom procjenom analizirane mjere koje je definirala Strategija te da procjenom utjecaja ovih mjera na sastavnice okoliša nisu detektirani utjecaji koji bi zahtijevali praćenje stanja na strateškoj razini, Studija nije definirala način praćenja stanja okoliša. Ono će se propisivati i obavljati za one aktivnosti koje će se provoditi na razini procjene utjecaja pojedinih zahvata na okoliš i ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

8 Zaključak

Strategija predstavlja ključni strateški dokument kojim se definira smjer ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na administrativnom području Grada Driša u razdoblju do 2020. godine te su njime obuhvaćeni procesi koji izravno doprinose razvoju Grada Driša kroz nekoliko ključnih područja - poticanje razvoja poljoprivrede, poticanje razvoja turizma, razvoj poduzetništva, društveno-kulturni razvoj i razvoj društvene infrastrukture, kao i razvoj komunalne i okolišne infrastrukture.

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Strategije te se objedinjavanjem Strategije s uvjetima za zaštitu okoliša stvara osnova za promicanje održivog razvitka.

Prilikom procjene utjecaja kao glavna metodološka smjernica koristila se analiza prihvatljivosti mjera koje predlaže Strategija u odnosu na relevantne komponente okoliša i njihove sastavnice. Procijenjeni su mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš. Nakon analize utvrđeno je da 96 % mjera Strategije ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš, a za mjere kod kojih je utvrđen mogući značajan negativan utjecaj navedene su i obrazložene mjere zaštite okoliša.

Implementacijom predloženih mjera zaštite okoliša Strategija će u potpunosti zadovoljiti uvjete zaštite okoliša i prirode.